

LBRIS

We know
books

ANGELA TRUȘCĂ

SPARTACUS

– ediția a II-a, revizuită –

EDITURA „DEALUL MELCILOR”, BRAȘOV, 2011

VIATA UNEI ADOLESCENTE

Decepția și activitatea culturală

Era în toamna lui 1981. După două luni de navetă chinuitoare, Poesis trăia sentimente contradictorii, simțea o tensiune lăuntrică devastatoare.

Întâlnirea întâmplătoare cu Mirel, inginerul, i-a trezit speranța, gândindu-se la o posibilă prietenie. Se simțea invadată de o căldură amețitoare, după o criză morală, care-i înghețase pentru o vreme afecțiunea.

– Aș vrea să te cunosc mai bine, i-a spus Poesis lui Mirel în seara în care el o luase cu mașina. Aș vrea să știu ce-ți dorești.

– Vreau, ca orice bărbat, o femeie frumoasă, înțelegătoare, care să fie și o amantă bună.

– Cred că, dacă te-aș vedea în mai multe împrejurări, spuse Poesis, mi-aș da seama dacă ești bărbatul potrivit. Dacă am merge la teatru, la piscină, într-o vizită, m-aș apropia de tine și ar urma ceva frumos.

– Bine, te aștept mâine când ieși de la școală! zise Mirel bucuros.

Poesis era speriată de gândul unei apropieri fizice, își punea fel de fel de întrebări: „Dacă rămân însărcinată!? Dacă se poartă brutal?”. N-avea experiență și nu știa că armonia cuplului depinde și de ea. Fusese educată într-un spirit servil și nu-și dădea seama că poate avea o mare influență asupra partenerului; nu se gândea că îl poate face să se poarte așa cum ar trebui. Nu avea încredere în ea și de aceea se temea să se implice într-o relație. Nu discutase cu nimeni despre o relație afectivă sau sexuală. Colegele ei aveau prejudecăți și ar fi judecat-o aspru dacă o vedeau interesată de relațiile intime fără să fie căsătorită. Poesis avea 18 ani. Se gândea la bunica ei care se căsătorise la

16 ani, avea o droaie de copii și-o viață chinuită. Mama ei, de asemenea era nefericită și Poesis credea că orice căsătorie implică un șir de necazuri. Deși simțea atracție față de băieți n-avea curaj să răspundă provocărilor. Era frumoasă și mulți băieți, îi dădeau târcoale, dar ea le găsea la toți cusururi și-i privea cu indiferență. Din această cauză n-avea niciun prieten și-i părea rău.

Cu gândul la cuplurile nefericite pe care le cunoștea, s-a întâlnit a doua zi cu Mirel. Prima dată îl văzuse pe întuneric. Acum, din păcate, era ziua-n amiaza mare și Poesis a rămas perplexă. Mirel avea părul alb și tenul ofilit. Părea cu vreo 20 de ani mai mare ca ea. Ce dezamăgire! Ce suferință cumplită la gândul că nu va avea prietenul pe care și-l dorea. Visa la o dragoste platonice și sperase că Mirel va fi prietenul pe care-l aștepta. Ea dă prea multă importanță înfățișării și de aceea va rămâne mult timp singură.

Dar n-are timp să se gândească la eșecul întâlnirii, pentru că urmează să țină o lecție-model cu o asistență numeroasă. S-a pregătit intens pentru lecție. A memorat împrejurările în care a ținut lecția de diplomă. Atunci erau speranțe... Acum simțea melancolie și amărăciunea idealurilor neîmplinite. Totuși, obține o victorie pe plan profesional, pentru că lecția deschisă are mare succes.

– Felicitări! îi spune o colegă. Ai ținut o lecție foarte reușită. Poți fi mândră de tine!

– Sunt bucuroasă că mi-a reușit lecția, răspunse Poesis. Dar sunt nemulțumită de repartiția proastă pe care am primit-o la terminarea liceului.

– Dar anul acesta au fost posturi de învățătoare în Brașov, cum de n-ai obținut o repartiție mai bună?

– Pentru că nu s-au anunțat posturile libere, s-au făcut și niște abuzuri în calcularea mediilor, iar eu, intrată în vârtejul admiterii la facultate, n-am mai fost atentă la ce se întâmplă. Abia acum văd cauzele care au provocat repartiția mea proastă.

– Păcat că n-ai dat și tu câteva mii cui trebuia și acum nu te mai chinuiai atâta. Tu suferi mult, și fizic, și moral, pentru că ești foarte sensibilă.

– Perspectiva pe care o întrevăd e sumbră și mă simt mizerabil, pentru că am convingerea că am fost nedreptățită.

Așa se frământa Poesis de vreo câteva luni, dar firea ei poetică găsea o compensație în fiecare întâlnire sentimentală. Se simte din nou învăluită într-o aureolă înălțătoare. Vrea să definească cel mai nobil sentiment, iubirea.

Devenind membră a grupei sanitare, a cunoscut un medic, Dorel, care era îndrumătorul grupei. Ea avea o considerație deosebită pentru medici și preoți. Simțea că au un înalt nivel intelectual, îi stima până la venerație. Într-adevăr sunt meserii ce implică har și-l apropie pe om de Dumnezeu. Din această stimă exacerbată s-a născut iubirea lui Poesis. Se îndrăgostise de Dorel, pentru că avea o meserie nobilă și o situație materială bună. Se gândea să se căsătorească cu el. Începuse să filozofeze pe tema căsătoriei: „Căsătoria presupune cunoașterea partenerului, simpatie la prima vedere, observarea lui în situații cât mai variate: discotecă, patinoar, piscină, restaurant. Trebuie să-i cunosc aspirațiile, preferințele, concepția despre viață. Toate acestea generează iubirea – dorința de a fi împreună, așteptarea înfiorată, apropierea intelectuală și fizică. Și firesc urmează căsătoria.”

Dorel, însă, n-avea intenții serioase și Poesis a fost dezamăgită din nou.

Poesis e îndrăgostită de un bărbat mai în vârstă, care se apropie de ideal. Are nivel intelectual superior, are capacitatea de a discuta cu ușurință despre literatură, muzică, modă. Ea ar vrea ca el să aibă resurse sufletești deosebite, noblețe, dorința de a iubi profund. Are o poziție socială bună – e medic, e respectat de oameni datorită calităților profesionale și morale. Are o situație materială deosebită – casă, mașină. Ea își dorea ca el să aibă o conduită ireproșabilă, neștiind că atât multe calități nu va

întâlni niciodată. Spera să găsească la el: rafinament, diplomatie, libertinism, spontaneitate, uitând că nici ea nu are atâtea calități.

Mergând la discotecă, Poesis a cunoscut un bărbat care-a fascinat-o, a proiectat-o într-o lume ireală, fantastică. E frumos, gingaș, fin, sensibil și-a cucerit-o fulgerător. Pare perfect, are trăsături care amintesc de figurile grecești, hipnotizante. Are unele gesturi naive, puerile, deși e student. Ea simte o dorință nebună de-a se lăsa în voia lui, dar se teme de consecințele nefaste ale unei asemenea abandonări de sine. S-ar dezechilibra moral, ar rămâne cu o rană sufletească. Nu reușește să comunice cu el și, fără o comuniune sufletească, actul sexual nu are valoare. După ce-l mai vede de câteva ori pe Cubeliu, Poesis e dezamăgită total. Impresia de sensibilitate și gingășie provine dintr-un dezechilibru moral, care-l proiectează într-o lume de vis, neavând puterea de a înfrunta și de a învinge vicisitudinile. Impresia frumoasă produsă seara se dovedea falsă la lumina zilei. Expresia feței trăda o sănătate precară, un regim de viață dereglat. Poesis își propune să fie mult mai atentă la alegerea partenerului.

S-a întâlnit cu un student la autovehicule rutiere, poreclit Gexi, și au mers la filmul *Un petic de cer*, apoi la discotecă. A fost surprinsă de afirmația lui:

– Cred că m-am îndrăgostit. Mi-a plăcut un fragment dintr-o carte, care spunea că doi oameni se iubesc dacă urmează același drum și privesc în fața lor.

– Îmi ești tare drag, răspuse Poesis. Dar trebuie să depășim două obstacole – vacanța de vară, în care impresiile se uită, sentimentele se șterg, intervin noi cunoștințe mai tentante, și, al doilea obstacol, repartiția ta, care ne va despărți, pentru că nu-s posturi în zona Brașovului.

– Ai dreptate și va fi o despărțire dureroasă. Știi că acum citesc *Căsătoria perfectă*?

Poesis nu i-a răspuns, dar se întreba dacă el e un adept al căsătoriei. El a insistat:

– De ce nu vrei să facem dragoste?

– Poate din mândrie, nu vreau să satisfac o pasiune de moment. Pentru mine, dragostea e încununarea comuniunii spirituale și trebuie să ducă la o căsnicie fericită. Nu vreau să mă implic dacă nu sunt sigură ce va urma.

Ar fi urmat o căsătorie, dar Poesis nu era pregătită pentru acest pas important. Mama ei îi spunea mereu că mai are timp și o speria că băieții sunt mincinoși și prefăcuți.

Poesis trăia nostalgia iubirii neîmplinite. Ar fi vrut să iubească, el să-i ocupe toate gândurile, prezența lui să-i producă emoție, orice activitate la care el nu e prezent să nască regrete. Nici Gexi nu se implica, însă, păstrând o relație distantă.

Se gândește la Gexi și e dezamăgită că o caută așa rar. Trebuie și ea să-și reprime sentimentele. E o cale comodă, lipsită însă de satisfacția unei pasiuni și de frumusețea dragostei. Îl consideră laș pe Gexi, pentru că s-a retras fără motive evidente și nu a încercat să discute cu ea. Un motiv ar putea fi faptul că ea nu a cedat fizic, dar relațiile sexuale o sperie și le evită, de teama că ar rămâne infirmă sufletește.

În lipsa unor satisfacții sentimentale, Poesis caută compensații intelectuale. A vizionat filmul *Papillon* (cu Steve Mc. Queen) cu deosebite valențe moralizatoare. Surprinzând viața ocașilor, cu asprimea și cruzimea îngrozitoare, filmul scoate în evidență faptul că viața e un bun prețios, pentru care merită să lupti asiduu. Secvențele din film seamănă cu unele episoade din *Dragoste de viață* de Jack London. E aceeași dorință aprigă de a învinge greutățile pentru a supraviețui. Filmul trimite cu gândul și la *Zidul* (cu Gabriel Oseciuc), pentru că izolarea e aproape totală, dar îl face pe cinefil să se gândească și la *Robinson Crusoe*, pentru că închisoarea e pe o insulă. Filmul susține moralul celor dezamăgiți de viață, făcându-i să vadă faptul că eșecurile lor sunt insignifiante față de grozăvenia pe care o trăiesc alții. Cei care au vizionat filmul au devenit mai optimiști, recunoscându-i forța moralizatoare.

O impresie bună i-a lăsat-o și spectacolul *Cădere liberă* care prezintă ritualul și obiceiurile unei secte religioase din

Bruxelles. Apar procesele de conștiință și crizele morale ale unei tinere prinse în mrejele unei religii ce urmărea transformarea psihică, aservirea. Poesis a ieșit de la cinematograful puțin tulburată.

De curând a văzut filmul *Tess*, după romanul *Tess d'Urberville*, de Thomas Hardy. A impresionat-o profund, pentru că e sentimental. Prezintă dragostea absolută, fulgerătoare, „coup de foudre”, presărată cu pasiuni violente, izvorâte din inimi clocotitoare, pătimișe. Paradoxal, dragostea se împletește cu ura. Împlinirea dragostei stă sub semnul fatalității. Eroina (actrița Nastasia Kinski) e condamnată la moarte. Crima pe care a comis-o nu produce oroare, pentru că e un mijloc de-a obține dragostea. Moartea ei constituie o echilibrare purificatoare. Reușește să trezească admirația prin tăria caracterului, prin faptul că e sinceră și are putere de seducție. Poesis se regăsește în acest personaj, într-o oarecare măsură.

Nu aceeași încântare i-a produs-o spectacolul *Cine sunt eu?*. A ieșit din sală deprimată, a simțit că piesa de teatru i-a excitat negativ intelectul. Subiectul se referă la drama existențială a unor familii, surprinzând discuții violente, caractere neînduplecate, eroi demoralizați, colerici, cu rupturi la nivelul conștiinței, irascibili.

Ea încearcă să se cunoască mai bine – e sensibilă, receptivă la fenomenul literar. Ar vrea să fie critic literar sau cinematografic. Despre filmul *Julia* scria în jurnalul ei: „Mi-a trezit sentimentul sublimului prin faptele eroice ale Juliei, care acceptă mutilarea și apoi sacrificarea propriei vieți. Prietena ei, Lilian (actrița Jane Fonda), o vizitează și o ajută. Realizarea regizorală e remarcabilă – alternează peisaje de munte și mare, scene de masacu, tumultuoase, terorizante, și scene relaxante.”

Lui Poesis îi plac mult filmele, piesele de teatru, cărțile. Când îi place o operă, nu uită să o menționeze în jurnal: „*Febra aurului* surprinde un aspect din viața lui Jack London și a americanilor care emigrau în Alaska în căutarea aurului.

Circuitările pe care le întâmpină Jack sunt cauzate de fenomene naturale sau de ticăloșia oamenilor. Sunt surprinse mai multe aspecte: dresajul, prietenia dintre om și animal, jocurile de cărți.

Am văzut alt film – *O fată aproape cuminte* – și calitățile eroinei m-au inspirat. E naturală, modernă, cu bun simț, copilăroasă, cu prezență de spirit.

Yankeii e o tulburătoare poveste de dragoste dintre un yankeu (actorul Richard Gere) și o englezoaică. O iubire puternică, sinceră, pură, impresionantă prin profunzimea ei și prin perspectiva care se întrevede. Suferința eroinei, lovitura primită de ea de la viață mi-au smuls o lacrimă.

Filmele americane mă captivează, aspir spre complexitatea trăirilor pe care le au personajele, spre pofta lor de viață. Mă fascinează poveștile de dragoste din *Tess*, *Strada Hanovra*.”

Poesis își amintește cum au caracterizat-o prietenii. Unul i-a spus că e foarte fină, spune altfel lucrurile, știe să refuze frumos și nu se poate supăra pe ea. Altul observă că e sensibilă și crede că va fi mult iubită.

Poesis a intrat la Facultatea de Litere. Reușita i-a produs o imensă bucurie, i-a redat încrederea în capacitatea ei intelectuală, în momentul în care începea să se îndoiască de reușită. Pentru a obține o asemenea victorie, a făcut mari eforturi și sacrificii. Simte că munca ei, de acum înainte are un scop nobil și vrea să facă față cerințelor, onorabil.

E fascinată de literatură și se gândește cum ar putea-o ajuta literatura în relațiile cu oamenii. În discuțiile cotidiene întrevede rapid scopul conversației, nu cade în capcanele unui discurs rafinat, care stoarce mărturisiri, poate jongla cu cuvintele și anticipează reacțiile celui alt. Cunoașterea unei galerii de personaje duce la analiza mai profundă a oamenilor. Poesis a dobândit aceste calități și pentru că are un vocabular bogat, e în stare să susțină o discuție cu oricine.

Cuvintele pot răni, pot mângâia, pot pune la punct. Pot fi o palmă pe obrazul cuiva, pot să liniștească sau să îl facă să

roșească. Fiecare cuvânt are o încărcătură energetică specifică și interacționează cu energii de același tip.

La examenul de istorie a României, Poesis a învățat după manualul de clasa a IV-a. Luase cursul după care învățau colegii ei, dar nu prea se lipea de ea. A luat și manualul de istorie de clasa a XII-a, dar nu i-a plăcut. Având simț practic, și-a propus să știe măcar istoria de clasa a IV-a și la examen a luat nota 9.

Se întreabă de ce, după Primul Război Mondial au apărut atâtea romane valoroase. Pentru că oamenii se purifică prin suferință.

Decembrie, 1985. Spectacolul de Anul Nou, cu opere de Strauss, Beethoven, i-a produs o revelație, o senzație de magnific, o purificare a minții și a inimii.

Inima ei tresare la gingășia, tandrețea nemărginită, sensibilitatea unui coleg. Și-a dorit mult să cunoască un student la Litere și iată-l în persoana lui Teodor, întrecând orice așteptare. Prin fiecare gest îi trezește respectul și simpatia, dar nu se încadrează în planurile ei de viitor. De aceea, e hotărâtă să-i spună să nu se atașeze prea mult de ea, pentru că în dragoste e o decepționată și provoacă decepții. E impresionată însă de atențiile lui, care depășesc limitele colegialității. Teodor e hotărât s-o convingă c-o iubește, iar ea simte că trebuie să-i răspundă cu aceleași sentimente. Nu poate rămâne indiferentă la gingășia lui și are tot timpul senzația că-i e datoare o stare de spirit. Nu poate uita tulburarea ce-a cuprins-o la întâiul „te iubesc” sincer, pe care Teodor i l-a spus la aniversarea unui văr de-al lui, în Poiana Brașov. Poesis i-a răspuns cu un „je t’aime”, pentru că i se părea mai puțin pretențios. Treptat, s-a îndrăgostit de el și nu poate ascunde faptul că prezența lui îi e necesară. Totuși, are impresia că a căzut într-o cursă întinsă de iscusitul ei iubit. Examenele pe care le-au trecut cu bine, i-au apropiat mai mult. Ea se simte prinsă în mrejele dragostei și nu se mai poate retrage. În do-goarea pasiunii, în fierbințeala sărutărilor, el i-a spus înflăcărat:

– Te rog, hai să facem dragoste!

– Mi-e teamă de sarcină, i-a răspuns Poesis.

– O să avem grijă. Te doresc atât de mult! Spune „da!”, a insistat el.

– Bine, mai vorbim despre asta!

Poesis era obișnuită să parzeze insistențele băieților, dar Teodor a reușit să-i smulgă o promisiune. La mare, cu el, a petrecut o adevărată lună de miere. Sunt tot timpul împreună: pe plajă, în apă, amândoi pe-o saltea de o singură persoană. Sunt nespuse de fericiți când își iau unul altuia vata de zahăr de la gură sau își văd ochii strălucind de dragoste în semiobscuritatea discotecii. În schimb, relațiile sexuale au dezamăgit-o. El nu avea răbdare, era brutal și ea, foarte sensibilă, era inhibată. Și, colac peste pupăză, a rămas însărcinată. El nu voia să creadă:

– Poate ai o dereglare a ciclului. Mai așteaptă un timp; nu cred că ești gravidă.

Ea e sigură de situația tragică în care se află și-i răspunde:

– N-am avut niciodată o întârziere așa mare! Sigur e sarcină și trebuie să fac un chiuretaj.

El o ceruse în căsătorie, dar nu obținuse un răspuns categoric și încerca să se folosească de noua situație. De aceea, pleda în favoarea copilului:

– E păcat să omori o ființă! Eu vreau copii. Și tu iubești copiii.

– Îmi plac copiii, spuse ea, dar n-am terminat facultatea, abia ne putem întreține pe noi; cum o să creștem un copil? Eu întotdeauna am fost pretențioasă și nu suport să mă cufund în mediocritate. Trebuie să fac un avort!

Și l-a făcut, la trei luni, și a suferit îngrozitor. Atunci l-a urât pe Teodor pentru că a convins-o să întârzie așa mult timp avortul și pentru că nu a protejat-o. Ea nu avea experiență sexuală și nu credea că va rămâne așa ușor însărcinată. El, deși respins, nu se lasă, încearcă să reînnoade legătura. Îi trezește amintirile, reînvie sentimentele și iubirea lor rezistă, în ciuda obstacolelor, chiar țâșnește cu mai multă forță. După doi ani, din